

STANISŁAWA BARBARA OGIEGŁO

* 4 V 1892, Wadowice

† 5 VI 1983, Stare Tarnowice

Gdy wiosną 2025 roku zamykałem projekt „In memoriam”, moja wiedza o Stanisławie Barbarze Ogiegło¹ była znikoma. Z tego powodu jej biogram miał symboliczną objętość i równie symboliczną zawartość merytoryczną. Napisałem wtedy:

Na temat Stanisławy Ogiegłowej jako nauczycielki szczycieńskiego Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych wiadomo bardzo niewiele. Z formy nazwiska, która występuje w korespondencji oraz umowie, można wnioskować, że była mężatką. W archiwum Szkoły zachowały się zaledwie dwa dokumenty, które nie zawierają jednak żadnych danych kadrowych i nie pozwalają prześledzić ścieżki zawodowej tej nauczycielki. Pewne jest natomiast, że w roku szkolnym 1949/1950 uczyła fizyki w wymiarze 3 godzin tygodniowo. Dyrektorem placówki był wtedy Jerzy Korkozowicz (1919–2003). Dalsze losy Profesor Stanisławy Ogiegłowej nie są mi znane.

¹ Portret wykonano w Mysłowicach w 1936 roku. Źródło: S. Ogiegło, *Mój wkład pracy dla przyszłości edukacji na Górnym Śląsku. Autobiografia*. Red. Irena Norska-Borówka i Maria E. Kompa. Bielsko-Biała: Alfa Medica Press, Wydawnictwo Medyczne, 2006, s. 7.

Sytuacja zmieniła się radykalnie po półtora roku, w październiku 2026, dzięki poszukiwaniom Wiesławy Olkowskiej, absolwentki szczycieńskiego LO (1976), która dotarła do cennych danych i przekazała mi je do weryfikacji oraz wykorzystania. W ten sposób stała się możliwa obszerna aktualizacja biogramu profesor Stanisławy Barbary Ogiełło. Wiemy teraz przede wszystkim, kiedy i gdzie się urodziła, a także kiedy i gdzie zmarła, gdzie jest pochowana oraz znamy ścieżkę edukacyjną i zawodową; mamy ponadto portret Nauczycielki. Wiemy również, że gdy podjęła pracę w Szczytnie miała 57 lat, a więc należała do grona pedagogów starszych. Najważniejszym źródłem aktualizacji jest książce *Mój wkład pracy dla przyszłości edukacji na Górnym Śląsku. Autobiografia*². I do tego opracowania będę się tutaj odwoływać.

Stanisława Barbara Ogiełło (z d. Hurlak) urodziła się w środę 4 maja 1892 w Wadowicach w rodzinie chłopskiej. Poród odebrała akuszerka o nazwisku Klimczak (w metryce: obst.[ërix] Klimczak). Jej ojcem był Ignacy Hurlak (1846-?), strażnik więzienny, syn Błażeja Hurlaka i Heleny Hurlak (z d. Kordas), a matką Katarzyna Hurlak (1852-?), córka Józefa Marchewczyka i Marianny Marchewczyk (z d. Górka), gospodyni domowa. Ignacy i Katarzyna Hurlakowie pobraли się w 1873 roku w Rakowicach. Stanisława Barbara została ochrzczona w Wadowicach w niedzielę 22 maja 1892. Rodzice chrzestni: Franciszek Rysiewicz (strażnik więzienny) i Barbara Dracz. Miała dwóch starszych braci: Franciszka, urodzonego w Krakowie w 1879 roku, i Teofila. Franciszek służył w Policji Państwowej w Wadowicach iłożył na edukację siostry do czasu, aż została nauczycielką.

W środę 9 sierpnia 1916 roku 24-letnia Stanisława Barbara Hurlak wyszła w Polance Wielkiej za mąż za Władysława Ogiełło (2 VI 1885 – 7 III 1944), zamieszkałego w Myszkowie, syna Szymona³ Ogiełły i Katarzyny Ogiełło⁴ (z d. Nowak), urodzonego w Wieprzu. Był on wtedy komendantem Myszkowa. Przyszłego męża poznała dzięki swemu bratu Teofilowi, który kolegowal się z Ogiełłą. 31-letni Władysław Ogiełło służył wtedy jako austriacki urzędnik Granicznej Kontroli Skarbowej w Brzeszczach nad Wisłą. W latach 1918–1920 pracował w Warszawie. Małżonkowie mieszkali przy ulicy Solec 5887. Ze stolicy Ministerstwo Skarbu oddelegowało go do służby w Mysłowicach, gdzie otrzymał posadę inspektora podatkowego w tamtejszym Urzędzie Skarbowym. Żona z córką Marią Wiktoria pozostały w Warszawie. Z dniem 1 lipca 1926 roku 41-letni Władysław Ogiełło ze względu na stan zdrowia (choroba wieńcowa serca) przeszedł w stan pozasłużbowy i otrzymał rentę. Podczas II wojny światowej pracował w czyżyńskim młynie i działał razem ze Stanisławą Barbarą w strukturach konspiracyjnych. Zmarł nagle we wtorek 7 marca 1944 roku o godzinie 9 rano, w pracy, na skutek zatrzymania akcji serca.

² S. Ogiełło, *Mój wkład pracy dla przyszłości edukacji na Górnym Śląsku. Autobiografia* (red. Irena Norska-Borówka i Maria E. Kompa. Bielsko-Biała: Alfa Medica Press, Wydawnictwo Medyczne, 2006.

³ Rodzice Szymona Ogiełły: Franciszek Ogiełło i Elżbieta Ogiełło z d. Pieczarka.

⁴ Rodzice Katarzyny Nowak: Józef Nowak i Agnieszka Nowak z d. Migdalek.

Został pochowany zgodnie z wolą żony na wiejskim cmentarzu parafialnym w Mogile, gdyż urodził się i wychowywał na wsi i ta była mu najmiłsza⁵.

Ze związku ze Stanisławą Barbarą urodziło się troje dzieci: zmarły po kilku tygodniach syn (ur. i zm. w Krakowie, 1918) i dwie córki – Maria Wiktoria (ur. w Warszawie, 23 XII 1919 – 5 II 2013; po zamążpójściu nosiła podwójne nazwisko Ogiegło-Orlińska⁶) i Irena (ur. w Mysłowicach, 25 V 1929 – 4 V 2024; po zamążpójściach Norska-Borówka⁷); obie córki zostały znanymi i cenionymi lekarkami: pierwsza alergologiem i pulmonologiem, druga profesorem medycyny – neonatologiem.

Ścieżka edukacyjna Stanisławy Barbary Hurlak/Ogiegło:

- 1) 4-klasa wydziałowa w Wadowicach;
- 2) Seminarium Nauczycielskie w Kętach,
- 3) Prywatne Seminarium Nauczycielskie Żeńskie im. Sebaldy Munnichowej w Krakowie (matura 1911);
- 4) Państwowy Instytut Pedagogiczny w Warszawie (1924); praca dyplomowa nt. „Badanie pamięci natychmiastowej metodą słuchową i wzrokową”.
Żadne dokumenty potwierdzające jej wykształcenie się nie zachowały.

Ścieżka zawodowa Stanisławy Barbary Ogiegło:

- 1) 1 IX 1911 – 31 VIII 1919 – 3-klasowa Szkoła Pospolita Ludowa w Polance Wielkiej, powiat Oświęcim;
- 2) 1 IX 1919 – 31 VIII 1923 – nauczycielka Szkoły Powszechnej nr 86 i Szkoły dla Dorosłych w Warszawie przy ul. Drewnianej; prelegentka oświaty dorosłych w Warszawie;
- 3) 1 IX 1921 – 31 XIII 1923 – dwuletni urlop na studia w Państwowym Instytucie Pedagogicznym w Warszawie;
- 4) wykładowczyni na kursach nauczycielskich dla niekwalifikowanych nauczycieli (Łomża, Białystok, Częstochowa);
- 5) wykładowczyni na kursach przygotowawczych do egzaminu kwalifikacyjnego w Katowicach, Nowej Wsi, na Wyższym Kursie Nauczycielskim w Sosnowcu; członkini Komisji Kwalifikacyjnej;

⁵ Nekropolia ta jest obecnie zlokalizowana w Krakowie Mogile, ale wyszukiwarka nie odnajduje nazwiska „Ogiegło” (Osiedle Wandy, ul. Gustawa Daniłowskiego).

⁶ Maria Wiktoria Ogiegło wyszła za mąż za Stefana Orlińskiego (1 XII 1914 – 28 V 1992) w Krakowie 4 I 1951 roku. Zob. nekrolog-wspomnienie prof. Aleksandra B. Skotnickiego; <https://www.nekrologi.net/pamiec/106299/maria-ogieglo-orkinska> (5 X 2026). Maria Ogiegło-Orlińska została pochowana na cmentarzu komunalnym w Krakowie (Prądnik Czerwony; kwatera CLXXXVI, rząd 3, numer grobu 7).

⁷ Zob. nekrolog: 1) <https://neonatologia.edu.pl/ostatnie-pozegnanie-2/> (5 X 2026), 2) <https://sum.edu.pl/pl/wiadomosci/nekrologi/z-glebokim-zalem-zawiadamiamy-ze-w-dniu-04-maja-2024-r-w-wieku-95-lat-zmarla-prof-dr-hab-n-med-irena-norska-borowka>. Irena Norska-Borówka została pochowana na Cmentarzu Parafialnym św. Józefa w Zabrze.

- 6) 1 IX 1923 – 31 VIII 1930 – Państwowe Seminarium Nauczycielskie Żeńskie w Mysłowicach (nauczycielka przedmiotów pedagogicznych);
- 7) IV 1926 – zamianowanie stałą nauczycielką Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Żeńskiego w Mysłowicach;
- 8) 1 IX 1930 – 31 VIII 1935 – Państwowe Seminarium Nauczycielskie Żeńskie w Nowej Wsi k. Katowic (nauczycielka przedmiotów pedagogicznych i kierowniczką szkoły ćwiczeń, dyrektorka PSNŻ);
- 9) 1 IX 1935 – zamianowanie do Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Męskiego w Mysłowicach (nauczycielka);
- 10) 16 IX 1935 – 31 VIII 1937 – 7-klasowa koedukacyjna Publiczna Szkoła Powszechna nr 6 w Mysłowicach przy ul. św. Jana (kierowniczką);
- 11) 1937–1939 – Państwowe Seminarium Ochraniarskie (tj. dla wychowawczyń przedszkoli) w Mysłowicach;
- 12) 1 IX 1939 – III 1945 – nauczycielka niezorganizowanego i zorganizowanego tajnego nauczania w Krakowie;
- 13) III 1945 – VIII 1948 – Państwowe Pedagogium i Liceum Pedagogiczne w Katowicach przy ul. Szkolnej 9 (kierowniczką szkoły ćwiczeń i stołówek);
- 14) 1 IX 1947 – 31 VIII 1949 – Liceum Gospodarstwa Wiejskiego w Lidzbarku Warmińskim (nauczycielka fizyki)⁸;
- 15) 1 IX 1948 – 31 VIII 1949 – Państwowe Liceum dla Wychowawczyń Przedszkoli w Lidzbarku Warmińskim (nauczycielka kontraktowa)⁹;
- 16) 1 IX 1949 – 31 VIII 1950 – Liceum Ogólnokształcące dla Pracujących w Szczytnie (nauczycielka fizyki);
- 17) 1 IX 1950 – 31 VIII 1967 – Publiczna Szkoła Powszechna i Liceum Sanatoryjne w Istebnej (powiat Cieszyń);
- 18) 1 IX 1967 – przejście na emeryturę.

⁸ Apolinary Zapisek i Ryszard Misiun, autorzy wartościowej monografii o lokalnej szkole rolniczej, w podrozdziale 4. rozdziału I zatytułowanego „Dyrektorzy, kadra pedagogiczna szkoły w latach 1946–1957” i w zestawieniu tabelarycznym nie wymieniają nazwiska Stanisławy Barbary Ogiełło, podobnie jak prof. prof. Grotowej i Sabiny Mesojed. Zob. R. Misiun, A. Zapisek, *Lidzbarska Szkoła Rolnicza. Zarys monograficzny 1946–2001*. Lidzbark Warmiński: Stowarzyszenie Absolwentów i Przyjaciół Szkoły Rolniczej w Lidzbarku Warmińskim 2001, s. 11 i 72; <https://lidzbark-rolnicza.pl/wp-content/uploads/2014/01/monografia-2001.pdf> (14 X 2026).

⁹ Stanisława Barbara Ogiełło w swej autobiografii wymienia nazwiska trzech pozostałych profesorek tej szkoły: „Grotowa, [Alicja Hłaska-]Pawlicowa, Mesejdowa” (S. Ogiełło, *Mój wkład pracy dla przyszłości edukacji...*, s. 109). Chodzi na pewno o Sabinę Mesojed urodzoną 31 stycznia 1910 roku w Wilnie. Tam ukończyła Seminarium Nauczycielskie. Pracę zawodową rozpoczęła w szkolnictwie w Lidzbarku Warmińskim. W 1950 roku, będąc już absolwentką Państwowego Instytutu Robót Ręcznych w Bielsku–Białej, przeprowadziła się do Szczytna. Tutaj prawie przez 20 lat zajmowała stanowisko dyrektora Państwowego Liceum Pedagogicznego dla Wychowawczyń Przedszkoli oraz Liceum Pedagogicznego. W pamięci mieszkańców Szczytna zapisała się ponadto jako kierowniczką Szkolnego Schroniska Młodzieżowego przy ulicy Pasymskiej. Zmarła 22 lutego 1987 roku w Szczytnie i tutaj została pochowana na cmentarzu komunalnym (kwatery A IV, rząd A, numer grobu 14).

Stanisława Barbara Ogiegło była m.in. członkinią Związku Nauczycielstwa Polskiego (od 1911), Związku Harcerstwa Polskiego, Ogniska Miasta Warszawy, Sekcji Kobiet Zarządu Ogniska Mysłowice, Zarządu Związku Obrony Kresów Zachodnich, Sekcji Kobiet przy Zarządzie Okręgowym w Katowicach (przewodnicząca). Jesienią 1926 przewodniczyła na Zjeździe Seminarzystów z 3 województw. W r. szk. 1950/1951 była prezeską ZOZ-u przy Publicznej Szkole Powszechnej i Liceum Sanatoryjnym w Istebnej. Przez całe życie zawodowe intensywnie udzielała się w pracy oświatowo-kulturalnej regionu śląskiego i wszędzie, gdzie podejmowała zatrudnienie. Podczas okupacji niemieckiej przebywała przez pewien czas w więzieniach w Wadowicach i w Krakowie.

W *Notkach biograficznych i innych informacjach* napisano o niej, podkreślając udział w pracach Sekcji Pedagogicznej:

Ogiegłowa Stanisława – przewodnicząca Sekcji Pedagogicznej, a właściwie to tworząca jednoosobowo sekcję. Tak pisze o niej „Ogniskowiec”: „Z powodu istnienia 2 bardzo zbliżonych sekcji (Wspólnota Pracy, Sekcja Klas i Szkół Doświadczalnych) oraz z braku większej ilości członków czynnie zaangażowanych w pracy pedagogicznej, a mieszkających w pobliżu Katowic, nie można było ukonstytuować Komisji Pedagogicznej w myśl wymagań regulaminu Wydziału Pedagogicznego w Warszawie. Toteż całą pracę w Komisji Pedagogicznej prowadzi przewodnicząca Ogiegłowa Stanisława (P. S. N. Ż.) w Nowej Wsi”.¹⁰

W przedwojennym dwutygodniku Śląskiego Okręgu Związku Nauczycielstwa Polskiego „Ogniskowiec” z 20 września 1933 roku znajduję i wyróżniam nazwisko Stanisławy Ogiegłowej wśród członków III rejonu egzaminacyjnego z siedzibą w Tarnowskich Górach:

III rejon egzaminacyjny z siedzibą w Tarnowskich Górach (przy państwowym Seminarjum nauczycielskim męskim) obejmuje powiaty: Królewską Hutę, Świętochłowice, Tarnowskie Góry, Lubliniec. Na przewodniczącego Komisji Egzaminacyjnej powołano p. Józefa Syskę, zastępcę p. Teofila Skrzypka, inspektora szkolnego. W skład Komisji wchodzi pp.: Stanisław Ciekliński, Stanisław Hagemajer, Władysław Kłapa, Kazimierz Żychal, Wacław Trojan z Tarnowskich Gór; Jerzy Kisiel, Janina Zajchowska, Roman Mazanek, Augustyn Czernecki – z Królewskiej Huty; **Stanisława Ogiegłowa**, Marjanna Wolańska, Kazimierz Chendyński, Teofil Siwoń, – z Nowej Wsi; Józef Skoczek z Świętochłowic, Wilhelm Kluge z Wielkich Hajduk, Jan Kandora, Władysław Płomiński z Nowego Bytomia; Józef Stolorz z Goduli, Antonina Wałkówna z Nowych Hajduk, Jan Studnicki z Szarleja, Jan Stępel z Łagiewnik, Marjan Ziemia z Wielkich Piekar, Alojzy

¹⁰ *Notkach biograficznych i innych informacjach*; <https://slok.znp.edu.pl/wp-content/uploads/sites/5/2023/07/OGNISKOWIEC-JUBILEUSZOWY-R-XV-XXX-Nr-2-2022-9.pdf> (5 X 2026).

Swoboda z Starego Chechła, Władysław Rutkowski z Bobrownik, Michalina Konasiewiczówna, Jan Czudek, Jakób Bazarnik – z Lublińca.¹¹

Na wniosek Zarządu Głównego Społeczno-Obywatelskiej Ligi Kobiet – za zasługi w pracy społecznej i zawodowej Stanisława Barbara Ogiełło, na podstawie Uchwały Rady Państwa z dnia 27 marca 1947 roku, została odznaczona przez prezydenta Bolesława Bierut Srebrnym Krzyżem Zasługi¹². Pomimo nacisków ze strony władz komunistycznych zdecydowanie odmówiła wstąpienia do PPR, co pociągnęło negatywne dla niej następstwa. W Dniu Nauczyciela w 1962 roku otrzymała Złotą Odznakę Związku Nauczycielstwa Polskiego. W październiku 1983 miała odebrać Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski¹³, ale z powodu śmierci 5 czerwca 1983 do osobistego przyjęcia wyróżnienia nie doszło.

Stanisława Barbara Ogiełło jest (współ)autorką Autorką wielu opracowań i publikacji. Przytaczam zaledwie kilka w celach ilustracyjnych:

- 1) referat wygłoszony na Zjeździe Okręgowym w Katowicach pt. „Rola społecznej działalności kobiet” (1928?);
- 2) artykuł *Stosunki szkolne na Śląsku. „Ogniskowiec”* 1930, nr 11–12, s. 3–6; https://www.jbc.bj.uj.edu.pl/Content/328343/PDF/NDIGCZAS015346_1930_011_012.pdf (6 X 2026);
- 3) referat wygłoszony na Kongresie Pedagogicznym ZNP we Lwowie pt. „Wychowanie państwowe” (1935);
- 4) *Mój wkład pracy dla przyszłości edukacji na Górnym Śląsku. Autobiografia*. Red. Irena Norska-Borówka i Maria E. Kompa. Bielsko-Biała: Alfa Medica Press, Wydawnictwo Medyczne, 2006;
- 5) *Nasz udział w edukacji dzieci i młodzieży* (wspólnie z córką Ireną Norską-Borówką. Bielsko-Biała: Alfa Medica Press, Wydawnictwo Medyczne, 2012).

W życiorysie Stanisławy Barbary Ogiełło największą wartość mają dla mnie informacje związane z jej pobytem na Warmii i Mazurach, zwłaszcza w Szczytnie. Swój warmińsko-mazurski epizod pedagogiczny przedstawiła w autobiografii *Mój wkład pracy dla przyszłości edukacji...* (s. 108–110). W konkluzji znalazła się gorzka refleksja (wyróżnienie moje):

¹¹ „Ogniskowiec” 1933, nr 15, 20 IX, s. 12; https://www.jbc.bj.uj.edu.pl/Content/328391/PDF/NDIGCZAS015346_1933_015.pdf (7 X 2026. Zob. jeszcze skład komisji egzaminacyjnej ogłoszony w „Gazecie Urzędowej Województwa Śląskiego: 1933, nr 29 (8), 30 VIII; <https://sbc.org.pl/dlibra/publication/27977/edition/25031?search=cmVzdWx0cz9hY3Rpb249QWR2YW5jZWRTZWZFY2hBY3Rpb24mdHlwZT0tMyZxZjE9YXZhaWxhYmlsaXR5OkF2YWlsYWJsZSZ2YWwxPXE6b2dpZWclQzUlODJvd2EmaXBwPTI1> (7 X 2026).

¹² Monitor Polski. Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej 1948, nr 31, s. 2; <https://www.dziennikustaw.gov.pl/M1948031013101.pdf> (5 X 2026).

¹³ Nr legitymacji 2517-83-71 z 28 IX 1983.

Wilgotny klimat w Szczytnie nadwyrężył moje zdrowie. Odezwał się ischias. Powłóczyłam prawą nogą. Mówienie na lekcjach często przez 13 godzin dziennie¹⁴ wywołało zapalenie gardła. (...) **Stosunki międzyludzkie na Mazurach okazały się przy bliższym poznaniu jeszcze gorsze niż na Śląsku.** Wszystkie te powody zadecydowały o moim zamiarze powrotu na Śląsk.

Nie ma więc żadnych uściśleń ani na temat nauczanych w szczycieńskim liceum przedmiotów, ani na temat koleżanek i kolegów. Pewien wyjątek stanowią wspomnienia związane z przygotowaniem do egzaminu ideologicznego, jaki musieli zdać wszyscy nauczyciele, jeśli chcieli nadal pracować w powojennym szkolnictwie poddanym komunistycznemu wpływowi Moskwy. Szkolenia ideologiczne i egzamin końcowy przeprowadzali pracownicy Związku Nauczycielstwa Polskiego. Warto zacytować większy fragment wspomnień, aby uzmysłowić sobie ówczesną napiętą atmosferę i konieczność odwoływania się do „autorytetów naukowych” w postaci pism Lenina czy Stalina, by zachować linię wypowiedzi zgodną z partyjnymi oczekiwaniami polskich komunistycznych władz.

Do obowiązkowego kolokwium przygotowywałam się razem z Chromińskimi¹⁵, pracującymi przed wojną w Liceum Krzemienieckim. Przerobiliśmy cały program i umówiliśmy się, że przykłady będzie każdy czerpał ze swojej dziedziny naukowej. [Aleksandra Julia] Chromińska z chemii, [Roman] Chromiński z języka polskiego, ze szczególnym uwzględnieniem dzieł Lenina, a ja z biologii i pedagogiki ZSRR. Do kolokwium przeczytałam dzieło Józefa Stalina pt. „Zasady Leninizmu” i [Tadeusza] Tomaszewskiego „Pedagogika w ZSRR”¹⁶. Pedagogika radziecka interesowała mnie jeszcze przed II wojną światową, kiedy w Polsce wszystkie próby w Kraju Rad uznano za szkodliwe. Specjalnie interesowała mnie szkoła pracy [Pawła] Błońskiego, jako rozwiązanie tego zagadnienia odmienne od sposobów przeprowadzanych na Zachodzie i w Ameryce.

Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej[,] sprawdzając wiadomości ideologiczne nauczycielstwa[,] zastosował sposób zadawania pytań i ochotniczej odpowiedzi. Nasza trójka zgłaszała się kilkakrotnie do odpowiedzi. Po kolokwium[,] przy herbacie[,] przewodniczący wypytał mnie o dalsze szczegóły pedagogiki w ZSRR. Ja odpowiadałam, a Chromiński przytaczał wyjątki z dzieł Lenina i przeprowadzał ich interpretację. Wszyscy nauczyciele otrzymali zaświadczenia ukończenia szkolenia ideologicznego w postępie bardzo dobrym.¹⁷

¹⁴ W umowie o pracę wykonywaną w Szczytnie jest mowa o 3 godzinach fizyki tygodniowo. Niewykluczone zatem, że Stanisława Ogiełłowa pracowała jeszcze w innych placówkach oświatowych w naszym mieście i stąd się wzięło 13 godzin.

¹⁵ Aleksandra Julia i Roman Chromińscy byli przez pewien czas nauczycielami szkół średnich w Szczytnie. Zob. ich biogramy powstałe w ramach projektu „In memoriam”.

¹⁶ Chodzi raczej o książkę Tadeusza Tomaszewskiego *Zasady psychologii w ZSRR*, która została wydana w Warszawie w 1949 roku.

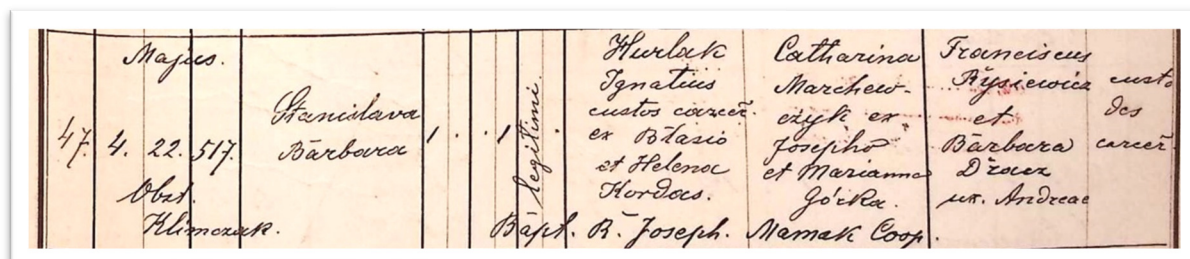
¹⁷ S. Ogiełło, *Mój wkład pracy dla przyszłości edukacji...*, s. 110.

Po przejściu na emeryturę w 1967 roku Stanisława Barbara Ogiegło mieszkała u córki Ireny w Zabrze. Potem, od maja 1980 do marca 1983, u córki Marii w Krakowie, po czym w kwietniu 1983 wróciła do Zabrze.

Profesor Stanisława Barbara Ogiegło zmarła w niedzielę 5 czerwca 1983 w szpitalu w Starych Tarnowicach podczas słuchania o godzinie 9 porannej Mszy św. transmitowanej przez radio. Została pochowana na Cmentarzu Parafialnym św. Józefa w Zabrze. Nekropolia ta nie jest zdigitalizowana, więc nie sposób podać lokalizacji mogiły.

ANEKS FOTOGRAFICZNY¹⁸

NARODZINY

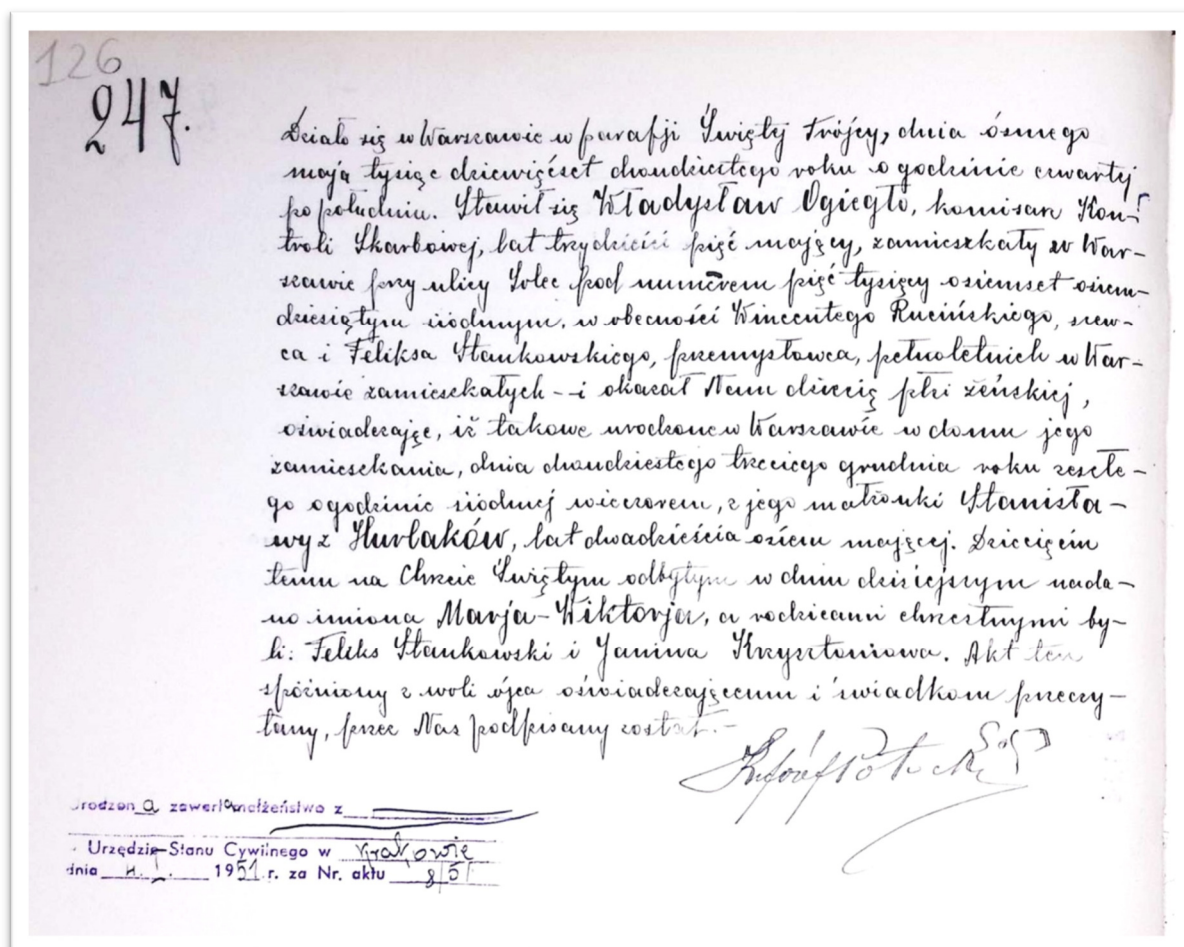

Ryc. 1. Metryka urodzenia Stanisławy Barbary Hurlak

Źródło: <https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&id=4053&se=&sy=3500&kt=3&plik=004.jpg&x=2178&y=1821&zoom=2.25> (5 X 2026)

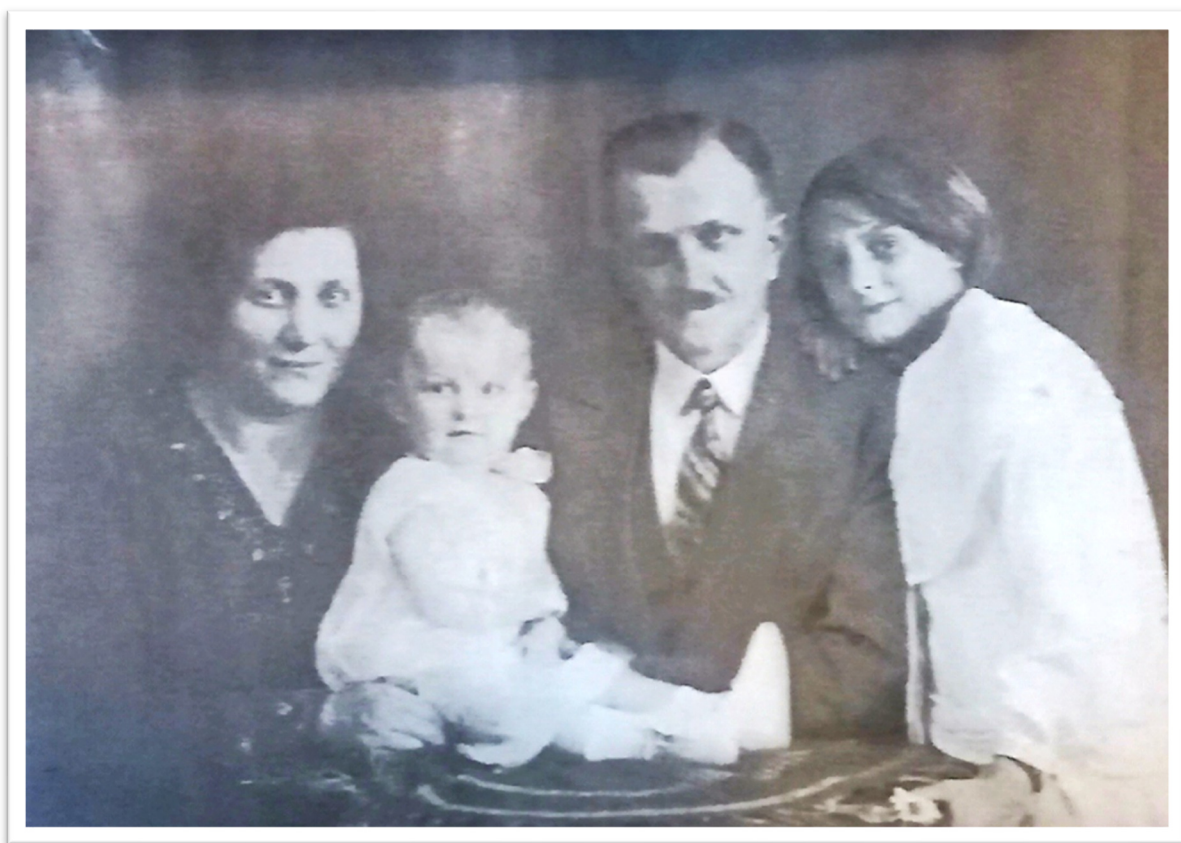
¹⁸ Ryciny bez podanego źródła pochodzą z archiwum Liceum Ogólnokształcącego w Szczytnie.

RODZINA

Ryc. 2. Metryka urodzenia Marii Wiktorii Ogiełto

Źródło: <https://metryki.genealodzy.pl/index.php?op=pg&id=1003&sy=1920&kt=1&pplik=247-250.jpg>
(7 X 2026)

Ryc. 3. Rodzina Ogiełłów. Od lewej: Stanisława Barbara, Irena, Władysław, Maria (1930).

Źródło: S. Ogiełło, *Mój wkład pracy dla przyszłości edukacji na Górnym Śląsku. Autobiografia*.
Red. Irena Norska-Borówka i Maria E. Kompa. Bielsko-Biała: Alfa Medica Press, Wydawnictwo
Medyczne, 2006, s. 70.

Ryc. 4. Rodzina Ogiewłów. Od lewej: Maria, Stanisława Barbara, Irena, Władysław (maj 1939).

Źródło: S. Ogiewło, *Mój wkład pracy dla przyszłości edukacji na Górnym Śląsku. Autobiografia*.
Red. Irena Norska-Borówka i Maria E. Kompa. Bielsko-Biała: Alfa Medica Press, Wydawnictwo
Medyczne, 2006, s. 76.

O NAUCZANIE RELIGII W SZKOLE.

W artykule p. t. „Z praktyk p. Ręgorowicza” powiedziano m. in., że kier. szkoły p. Ogiegłowa na zjazdach Ogniska występowała przeciw nauczaniu religii w szkole. Za artykuł ten zaskarżyła p. Ogiegłowa p. Skrzypczaka, żądając ukarania i 2000 zł. nawiazki. Na rozprawie przedłożył p. Skrzypczak 2 egzemplarze „Ogniskowca”, który drukował referat p. Ogiegłowej, wygłoszony na zjeździe Ogniska, gdzie m. in. powiedziała ona dosłownie: „Jednakowoż domaga się utrzymania szkół o charakterze powszechnym, a nie wyznaniowym. Tymczasem do dziś dnia istnieją jeszcze na szkołach napisy „Katolicka Szkoła Ludowa”. Następnie powoływał się p. Skrzypczak na odezwę Episkopatu Polskiego, który ostrzega rodziców przed niebezpieczeństwem, jakie grozi ich dzieciom ze strony nauczycieli t. zw. Ogniskowców, którzy wniesli na zjazdach wniosek, by ukrócono godziny nauk religij w szkołach z 4 tygodniowo, na 2 tygodniowo.

Ponieważ p. Skrzypczak na dowód prawdy podał jeszcze świadków, rozprawa została odroczone.

Ryc. 5. Sprawy prasowe przed sądem. Notka, w której jest mowa o reakcji Stanisławy Ogiegłowej na zarzuty redaktora odpowiedzialnego „Polonii”, Stanisława Skrzypczaka.

Źródło: *O nauczanie religii w szkole*. „Polonia” 1931, nr 2295, 25 II, s. 7;
<https://sbc.org.pl/Content/53091/PDF/53091.pdf> (7 X 2026)

Nowe koło - nauczycielkie

Towarzystwo Przyjaźni Polsko - Radzieckiej

Katowice. — Dzięki inicjatywie nauczycieli powstało tu Koło Nauczycielskie Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej. Myśl założenia Koła powstała w czasie Miesiąca Wymiany Kulturalnej z ZSRR. Zebranie zagał p. Józef Syska, który przedstawił zebranym cele i zadania Towarzystwa. P. Szmyd zreferował założenia statutowe: cel, środki działania, prawa i obowiązki członków, oraz organizację wewnętrzną.

W wyniku dyskusji wybrano Zarząd w którego skład weszli: Józef Syska jako prezes. Władysław Bryniarski — I wiceprezes,

Stanisława Ogiełowa — II wiceprezes, Franciszek Szmyd — sekretarz i Józef Ponikło — skarbnik. Zarząd Koła wraz z członkami założycielami ustalili plan pracy Koła.

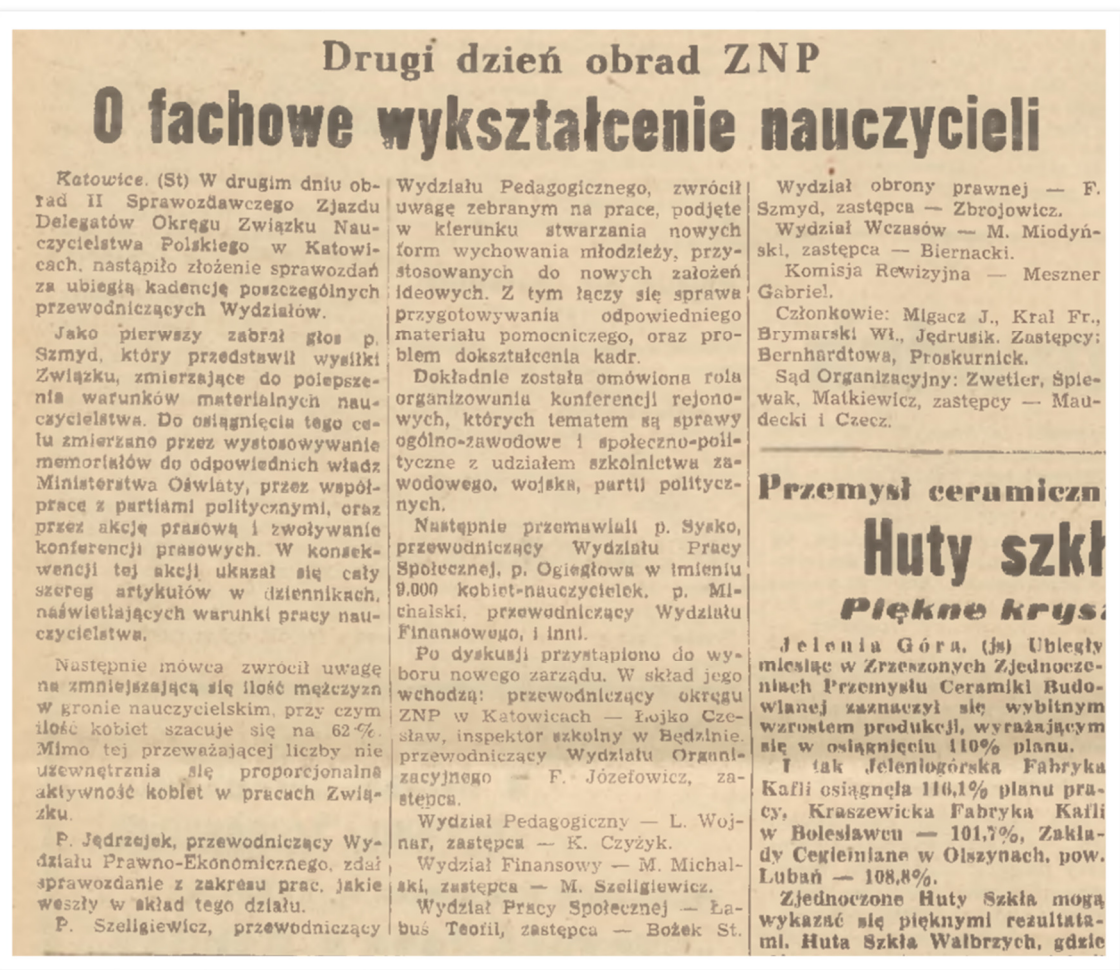
Odczyty w Opolu

Opole (hor). W cyklu piątkowych odczytów Tow. Przyj. Nauki i Sztuki w Opolu, odbywających się co tydzień, adw. Lipowski wygłosił odczyt pt.: „Przemiany w polskim prawie prywatnym“.

Dnia 12 grudnia br. o godz. 18 w sali Muzeum Miejskiego w Opolu w ramach tych odczytów będzie przemawiał prof. Ł. Brandt, na temat: „Łużycanie — ich dzieje i kultura“.

Ryc. 6. Notka prasowa w „Dzienniku Zachodnim” (1947, nr 339, z 12 XII) o utworzeniu Koła Nauczycielskiego TPPR w Katowicach i składzie zarządu. Stanisława Ogiełowa wymieniona jako II wiceprezes.

Źródło: <https://sbc.org.pl/Content/472974/PDF/iv5522-1947-339-0001.pdf> (7 X 2026)

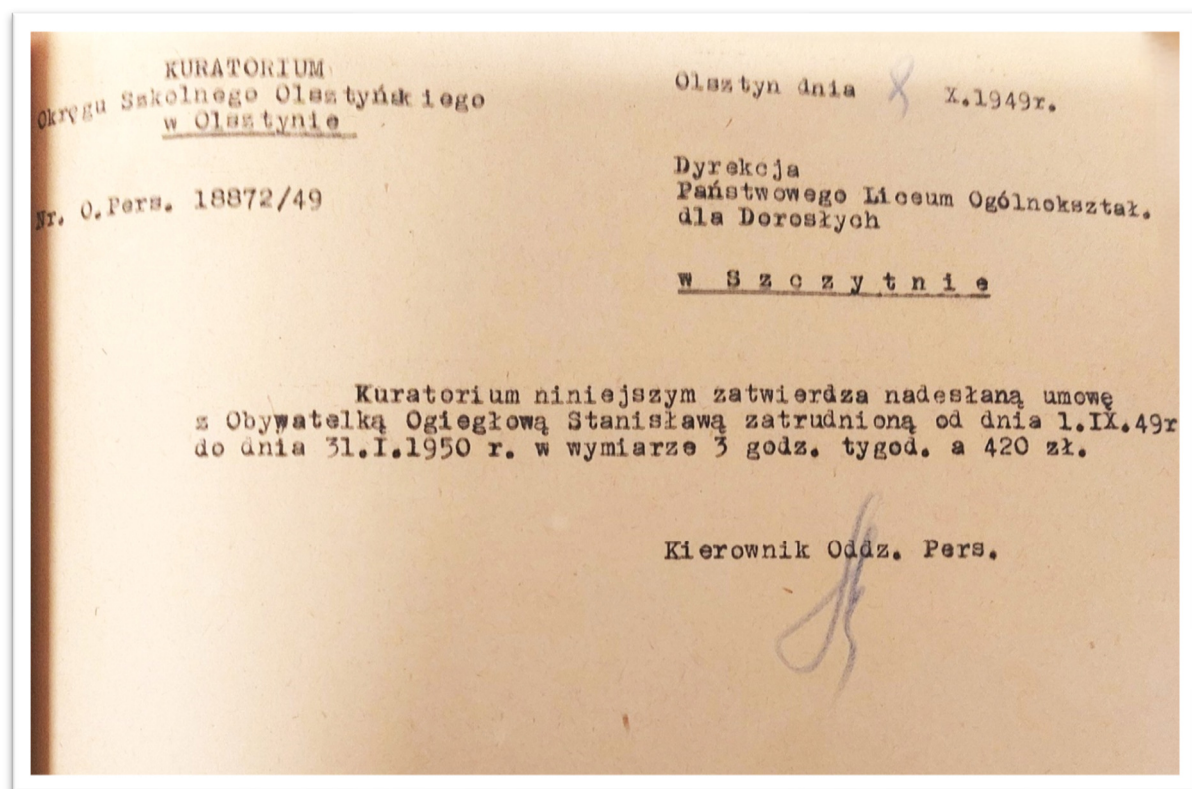
Ryc. 7. Notka prasowa poświęcona drugiemu dniu obrad XI Sprawozdawczego Zjazdu Delegatów Okręgu Związku Nauczycielstwa Polskiego w Katowicach („Dziennik Zachodni” 1948, nr 75, z 16 III, s. 4).

Źródło: https://pbc.gda.pl/Content/83530/Nr_075.pdf (7 X 2026)

Z ŻYCIA SZKOŁY

Ryc. 8. Widok na budynek szkoły, w której w latach 1946–1970 funkcjonowało m.in. Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych/Pracujących i w którym w roku szkolnym 1949/1950 Stanisława Ogiegłowa nauczała fizyki. Szczytno, ul. Jana Kasprowicza 1.

Ryc. 9. Zatwierdzenie umowy o pracę ze Stanisławą Ogiełową przez kuratorium olsztyńskie
na czas 1 IX 1949 – 31 I 1950

Państwowe Liceum Ogólnokształcące dla DOROSŁYCH w Szczytnie

Szczytno, dnia 11. II. 1950 r.

Nr 450

Obywatel(ka)

Ogiegłowa Stanisława

kontraktowa nauczycielka

w Szczytnie

Państwowe Liceum Ogólnokształcące dla DOROSŁYCH w Szczytnie (nazwa szkoły lub instytucji)

Pr.: Zatrudnienie

Powołuję Obywatela(kę) za Jego (Jej) zgodą do pracy w

okres od dnia 1 lutego 1950 r. do dnia 31 sierpnia 1950 r.

na charakterze kontraktowego nauczyciela fizyki

na warunkach określonych w umowie wzorcowej drukowanej w załączniku Nr 1 do rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 24.X. 1947 r. Nr I Pers. 20731 w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych w szkołach, zakładach i kursach, podległych Ministerstwu Oświaty (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 11, poz. 275) a w szczególności:

- 1) z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze 3 godzin tygodniowo fizyki od dnia 1 lutego 1950 r. do dnia 31 sierpnia 1950 r. w okresie (półroczna, semestru, trymestru)
- 2) z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze w okresie
- 3) z obowiązkiem kierowania (szkołą, zakładem) w okresie
- 4) z wynagrodzeniem miesięcznym równającym się uposażeniu grupy funkcjonariuszów państwowych wraz z dodatkami do uposażenia przysługującymi mianowanym
- 5) z wynagrodzeniem za godziny w wysokości zł miesięcznie za jedną godzinę tygodniowo,
- 6) z wynagrodzeniem dodatkowym równającym się
- 7) z zastrzeżeniem rozwiązania umowy, gdyby Kuratorium O.S.O. w Olsztynie (Ministerstwa) umowy nie zatwierdziło, przy czym w tym wypadku rozwiązanie umowy ońcem miesiąca, w którym Obywatel(ka) zostanie zawiadomiony o decyzji Kuratorium Okręgu Szkolnego (Ministerstwa, Kuratorium) Olsztyńskiego w Olsztynie

W celu objęcia obowiązków służbowych zgłosi się Obywatel(ka) u dyrektora Państwowego Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych w Szczytnie (u m. p. i. u. dyrektora szkoły)

Stanisława Ogiegłowa

Podpis mgr. Jerzy Korkozowicz/

Powołanie do pracy Min. Ośw. wz. 273
PZWS C 480 VIII/48 180 000

Ryc. 10. Umowa o pracę na czas 1 II 1950 – 31 VIII 1950 zawarta ze Stanisławą Ogiegłową przez Jerzego Korkozowicza

AUTOBIOGRAFIA

Stanisława Ogiegło

*Mój wkład pracy dla przyszłości edukacji
na Górnym Śląsku*

Autobiografia

pod redakcją

Ireny Norskiej-Borówki

Marii E. Kempy

Ryc. 11. Okładka książki autorstwa Stanisławy Ogiegło
Mój wkład pracy dla przyszłości edukacji na Górnym Śląsku. Autobiografia.
Na zdjęciu trzecia od lewej – Stanisława Ogiegło

Autor fotografii: Grzegorz Ojcewicz

MIEJSCE SPOCZYNKU

**Ryc. 12. Córka Irena Norska-Borówka na mogile Stanisławy Ogiełło
na Cmentarzu Parafialnym św. Józefa w Zabrze**

Źródło: S. Ogiełło, *Mój wkład pracy dla przyszłości edukacji na Górnym Śląsku. Autobiografia*.
Red. Irena Norska-Borówka i Maria E. Kompa. Bielsko-Biała: Alfa Medica Press, Wydawnictwo
Medyczne, 2006, s. 184.

*Archiwalny materiał kadrowy LO zeskanowała Anna Tobolewska
Biogram napisał i całość opracował dr hab. Grzegorz Ojcewicz*